

Zajímavý objev deskové vady u známky z Bosny a Hercegoviny

Známky Bosny a Hercegoviny jako převážná většina jiných známek nabízí filatelistům mnoho možností ke sbírání různých druhů zoubkování, deskových a tiskových vad, vad přetisků apod. Některé vady, ty nejdůležitější a dle mého názoru v dostatečném množství, uvádějí. včetně jejich ocenění, i renomované specializované katalogy jako jsou Michel, Ferchenbauer apod.

Pro úzce specializované sběratele Bosny a Hercegoviny však není žádným tajemstvím, že zvláště u prvního vydání (jak u kamenotisku tak i u knihtisku) lze najít mnohem více odlišností než katalogy uvádějí. Pouze jeden katalog, a to "Katalog typických chyb bosenského kamenotiskového vydání 1879" od Gustava T. Schlesingera z Grazu, vytištěného na podkladě studia a kreseb Emila Conradiho, částečně přiblížil sběratelům možné množství vad u kame-

notiskového vydání. Vady u knihtiskového vydání, kromě několika vad již v katalogích uváděných, nebyly doposud katalogově publikovány. Jsem toho mínění, že u tohoto vydání lze najít ještě mnoho zajímavých vad, což však bude vyžadovat ještě dlouholetého studia velkého množství materiálu.

Jak již jsem uvedl v úvodu, obsahují různé vady i další vydání; v tomto článku chci upozornit na deskovou vadu, která by si zasloužila pozornost i renomovaných katalogů.

U hodnoty 1 H (katalog Michel č. 10 A) byla již dříve zjištěna panem F. Žampachem desková vada, kterou publikoval v časopise FILATELIJA, Zagreb 1986; u nás zatím nebylo o této deskové vadě zveřejněno nic. Jedná se o rýhu vedoucí zhruba od prvního ze tří orlíčků k ocasu orlice (viz obr. 1), což ukazuje na prasklou tiskovou desku. Tato desková vada není však doposud uváděna v žádném specializovaném katalogu známek Bosny a Hercegoviny. Při setkání s panem F. Žampachem, který mne na tuto známku upozornil, jsem i já pohlížel na tuto deskovou vadu s nedůvěrou. Vzhledem k tomu, že se již delší dobu spe-

cializuji na Bosnu a Hercegovinu a mám dostatek materiálu ke studiu, objevil jsem ve svých materiálech další upotřebenou známku vykazující stejnou vadu.

Vada byla zatím objevena u známek se zoubkováním 12 1/2; u známek se zoubkováním 10 1/2 jsem pro menší počet materiálu vadu desky neobjevil.

Pro potvrzení, že se doopravdy jedná o deskovou vadu a ne o náhodnou tiskovou vadu, jsem podrobil studiu i další materiály, a to hlavně 100 kusový přepážkový arch. Deskovou vadu jsem objevil na 60 známkovém poli (viz obr. 2 a 3). Haléřové hodnoty byly tištěny ve 200 kusových tiskových arších a přepážkové archy byly 100 kusové; z toho je možno předpokládat, že uvedená desková vada je pravděpodobně na každé dvousté známce. Nelze se tedy divit, že tato desková vada tak dlouho ušla pozornosti sběratelů.

Na základě uvedeného lze konstatovat, že F. Žampachem objevená "prasklá deska" je deskovou vadou a měla by se objevit v oficiálních speciálních katalogích.

Lev Koudelka

Obr. 1

- a) známka bez prasklé desky,
- b) známka s prasklou deskou z mých materiálů,
- c) známka s prasklou deskou od p. Žampacha, již publikována.

Obr. 2

Obr. 3

